

2012-10-12
Kurt Hultgren
0707-88 44 77

ReFo skr 2012-94

Konsumentverket
Box 48
65102 Karlstad
Kopia: SJ AB

Anmälan angående brott mot EG-förordningen 1371/2007 om resenärernas rättigheter och skyldigheter vid resa med tåg

Resenärsforum är kollektivresenärernas riksorganisation, som företräder kollektivresenärerna i planeringsfrågor i första hand på nationell nivå, men också i samarbete med de regionala resenärsgrupporna. Konsumenterna i kollektivtrafiken är de som ska välja färdmedel och operatör i enlighet med den önskvärda konkurrensen. EG-förordningen klarlägger vilka rättigheter och skyldigheter som resenärerna ska ha.

För att säkerställa att resenärerna tillförsäkras en miniminivå i kvalitetshänseende finns föreskrifterna i EG-förordningen. Regeringen har föreskrivit att Konsumentverket ska vara tillsynsmyndighet för tillämpningen av denna förordning.

Resenärernas skyldigheter består bland annat i att de ska ha färdbiljetter för den sträcka de ska åka med det tåg de önskar. Enligt förordningen finns också en rättighet för resenärerna att köpa biljetter på ett eller annat sätt. Det står uttryckligen i förordningens artikel 9 att köp ombord ska erbjudas om inget annat alternativ finns. Det är givetvis en allmän önskan och strävan hos resenärerna att köpa biljetter i förväg i görligaste mån. Det är inte något förstahandsintresse att köpa biljetter ombord. Men det finns tillfällen när resenärer kan bli tvungna att handla sina biljetter ombord, beroende på att det inte finns ett fungerande säljställe vid påstigningsstationen, vilket idag är en ganska vanlig situation. Det kan också bero på att automater inte fungerar eller att ombud som skulle ha utfört sitt uppdrag inte klarat av detta. Det är inte heller ovanligt att resenärer inte har ett kontokort. Det finns ju ingen lag

om att alla måste ha ett kontokort. Somliga vill inte ha det av principiella skäl, andra får inte kreditkort av andra skäl. Att betala med svenska pengar bör vara ett tillåtet sätt. Men ett minimikrav är att man kan köpa sin biljett ombord åtminstone med hjälp av kontokort.

SJ AB har tillkännagivit att all ombordförsäljning av biljetter kommer att upphöra den 15 november 2012. Resenärsforum finner att detta strider mot reglerna i EU-förordningen 1371/2007 artikel 9, och anmäler därför detta till Konsumentverket för åtgärder. Det är inte alls självklart att alla har möjligheter att betala i förväg. Det av SJ AB utställda kontrollavgiftsbeloppet på 1900 kr ska visserligen medföra rätten att resa med tåget, men det är inte att betrakta som en acceptabel lösning. Resenärsforum har inga invändningar mot att en högre avgift tas ut vid ombordköp, men det pristillägg som motiveras av ombordköpet måste stå i rimlig proportion till priset för biljetten.

Resenärsforum ber att Konsumentverket ska ge SJ AB och andra trafikföretag som vill slopa ombordförsäljningen av biljetter ett besked om att detta strider mot EU-förordningen och att beslutet ska inhiberas. I andra hand kräver Resenärsforum att införandetidpunkten skjuts upp med åtminstone sex månader så att en ordentlig kartläggning kan göras av vilka konsekvenser som uppstår för resenärer på stationer av olika slag, med tåg av olika slag, för resenärer i olika brådskande resesituationer och övriga omständigheter. Inte minst måste situationen för personer med funktionsnedsättningar beaktas. Inget av detta förefaller vara belyst, när nu SJ AB ensidigt tillkännager sin avsikt. Inget samråd har heller skett i denna fråga, vilket den nya kollektivtrafiklagen faktiskt förutsätter.

Från Resenärsforums sida kan vi dessutom notera att försäljningsverksamhet i SJ ABs egen regi förekommer i bistrovagnarna, där det säljs smörgåsar, kaffe, vin och enklare måltider. Det betyder alltså att det är just biljetter som inte ska få säljas på tågen, vilket förefaller mer än lovligt egendomligt.

Resenärsforum ber Konsumentverket att behandla denna fråga skyndsamt. Datumet den 15 november är nära förestående.

Resenärsforum ber dessutom att få träffa ledningen för Konsumentverket i denna fråga. Vi är beredda att resa till Karlstad, men vi är också beredda att sammanträffa med Konsumentverkets företrädare i Stockholm. Vårt kansli ligger i anslutning till Stockholm Central.

För Resenärsforum

Gunnel Färm
ordförande Resenärsforum .

Kurt Hultgren
generalsekreterare Resenärsforum